

РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ У НАВЧАННІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ АНГЛОМОВНОГО АУДІЮВАННЯ І ЧИТАННЯ

І.В. Максак

викладач кафедри мов та методики їх викладання у початковій школі,

Чернігівський національний педагогічний університет

імені Т.Г. Шевченка

Основною метою навчання іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах є розвиток здібностей учнів використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу. Ця мета передбачає взаємопов'язаний комунікативний та соціокультурний розвиток учнів усіх ступенів навчання, і початкового також, засобами іноземної мови для підготовки їх до міжкультурного спілкування у різноманітних сферах життєдіяльності.

Ефективність і успішність формування іншомовної комунікативної компетенції у сучасній початковій школі залежить, на наш погляд, від чіткої та гнучкої організації навчально-виховного процесу на уроці, що, в свою чергу, ґрунтується на використанні інноваційних форм, методів і електронних навчальних засобів.

Навчання молодших школярів іноземної мови за допомогою електронних засобів є актуальним з декількох причин. По-перше, електронні засоби навчання допомагають унаочнити те, що вивчає дитина. А це в свою чергу йде в тандемі з психологічними особливостями дитини 6-9 років: зокрема абстрактно-образне мислення дитини, яке поступово переходить в абстрактне у початковій і завершується у середній школі. Наявність наочності завдяки електронним засобам створює своєрідну опору для запам'ятовування, яка сприймається школярами емоційно, що сприяє зосередженню їх уваги на об'єктах вивчення, а це важливо для інтенсифікації і підвищення ефективності навчального процесу. По-друге, електронні засоби навчального призначення

виступають джерелом знань, систематизації, закріплення, повторення іншомовного матеріалу, а також засобом діагностики і контролю навчальних досягнень учнів початкової школи.

Враховуючи зазначене вище, для навчання учнів початкових класів англomовних рецептивних видів мовленнєвої діяльності ми пропонуємо використовувати інтерактивну дошку (ІД). На нашу думку, ІД є раціональним засобом і її роль у навчанні без перебільшень велика.

Охарактеризуємо ІД за такими критеріями:

- за особливостями використання мовного і мовленнєвого матеріалу;
- за видом сприйняття;
- за технічною реалізацією;
- за формами організації навчального процесу.

Щодо першого критерію, а саме за особливостями використання мовного і мовленнєвого матеріалу, то діапазон мовного і мовленнєвого матеріалу доволі широкий від окремих слів і фраз до понадфразових єдностей і невеличких текстів на різних етапах (наприклад, на дотекстовому етапі в аудіюванні й читанні під час зняття мовних та/або смислових труднощів; на текстовому етапі – під час демонстрації власне тексту аудіо і/чи візуально).

Наступний критерій – за видом сприйняття – характеризується тим, що за допомогою ІД навчальний матеріал може надходити через слуховий, зоровий, слухо-зоровий і тактильний канали.

Третій критерій – за технічною реалізацією – реалізується за допомогою ІД із відповідним програмним забезпеченням, комп'ютера, проектора і нашої комп'ютерної програми.

Останній критерій – за формами організації навчального процесу – реалізується фронтально (наприклад, при пред'явленні аудіотексту чи тексту для читання, коли для кожного пропонується одне й теж саме завдання прослухати текст чи прочитати текст) й індивідуально (наприклад, при виконанні окремих вправ, які потребують доповнення чи корекції, коли учень виходить до дошки і сам пропонує власний варіант відповіді).

Окреслені характеристики ІД дозволяють нам визначити роль і місце ІД для навчання молодших школярів англомовного аудіювання і читання.

Під час навчання рецептивних видів мовленнєвої діяльності реалізуються такі функції ІД:

– *формування й удосконалення навичок, розвиток і закріплення умінь аудіювання й читання,*

– *подолання труднощів аудіювання й читання, пов'язаних зі змістом і умовами пред'явлення матеріалу, за допомогою орієнтирів;*

– *унаочнення/візуалізація лінгвосоціокультурного матеріалу;*

– *оптимізації навчального процесу.*

Далі розглянемо кожну із окреслених функцій.

Функція формування й удосконалення навичок, розвиток і закріплення умінь аудіювання й читання. ІД дозволяє сформувати фонетичні, інтонаційні, лексичні й граматичні навички аудіювання і читання, розвивати вміння аудіювання й читання на дотекстовому, текстовому і післятекстовому етапах

Функція подолання труднощів аудіювання й читання, пов'язаних зі змістом і умовами пред'явлення матеріалу, за допомогою орієнтирів. Під *орієнтирами* ми розуміємо вказівники, які цілеспрямовано відбираються вчителем для спрямування мовленнєвої діяльності учня й розуміння тексту. Наприклад, *ілюстрації-орієнтири* (малюнки, картинки), як для навчання читання, так і для аудіювання, уможлиблюють краще розуміння змісту тексту: сприяють здогадці динаміки подій, алгоритмізують послідовність сюжету вибудовують логічний ланцюжок фактів, активізують увагу і пам'ять, стимулюють інтереси. Іншими орієнтирами є *заголовки, підкреслювання, особливий шрифт, колір*. *Заголовок* передбачає певну тему й ситуацію, з якими пов'язаний досвід учня, що посилює прогнозування майбутнього тексту. *Підкреслювання, особливий шрифт, колір* розставляють акценти у тексті й слугують "маяками-розуміння". Крім того, в аудіюванні важливі і такі орієнтири, як *ритм і мелодика* (особливо під час вивчення пісень), *паузація і логічний наголос* (під час прослуховування оповідань).

Функція унаочнення/візуалізації лінгвосоціокультурного матеріалу. Ця функція реалізується через пред'явлення відібраного матеріалу (факти і явища культури народу, лінгвокраїнознавчий словник) про країну, мова якої вивчається; ознайомлення з особливостями соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови; порівняння елементів культури і побуту рідної й іноземної країни.

Функція оптимізації навчального процесу полягає у значній економії часу під час багаторазових повторів (порівняно з магнітофоном), наприклад, у процесі запам'ятовуванні пісень чи під час корекції помилок учнів, стимуляції розвитку мислення і творчої активності, динаміці засвоєння навчального матеріалу.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що ІД відіграє роль ефективного й пізнавального інструменту у навчанні молодших школярів англійського аудіювання і читання.

ВИДИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Ю.А. Меньковська

*аспірантка кафедри методики викладання іноземних мов,
Київський національний лінгвістичний університет*

Однією з передумов успішного індивідуалізованого навчання англійського діалогічного мовлення учнів початкової школи є обґрунтування видів індивідуалізації оволодіння цією формою говоріння та їх змісту.

Визначаючи види індивідуалізованого навчання англійського діалогічного мовлення молодших школярів, ми спираємось на концепцію комплексної індивідуалізації іншомовної мовленнєвої діяльності, розроблену С.Ю. Ніколаєвою [3]. Види індивідуалізації виділяються дослідницею відповідно до завдань індивідуалізованого навчання у межах кожної з